IN DE OEKRAÏNE, EEN LAND DAT IN 1991 ONDER HET JUK VAN DE SOVJETUNIE VANDAAN KWAM, IS HET AANTAL EVANGELISCHE KERKEN IN TWINTIG VERACHTVOUDIGD. TEVENS IS ER EEN STERKE ZENDINGSBEWEGING OPGANG GEKOMEN, WAARBIJ GEBRUIK GEMAAKT WORDT VAN DE MOGELIJKHEDEN DIE GECREËERD ZIJN DOOR HET COMMUNISME.

Zending en de Oekraïense Kerk: **een moeilijke geschiedenis maar veel mogelijkheden**

DS. IVAN RUSYN | UKRAINIAN EVANGELICAL THEOLOGICAL SEMINARY

"Een grote stad zal hier gesticht worden met veel kerken en Gods' genade zal hier helder schijnen..." Volgens een oude legende werd deze profetie uitgesproken door de profeet Andreas toen deze op één van zijn zendingsreizen op de plek kwam waar later Kiev, de huidige hoofdstad van de Oekraïne, werd gesticht. Deze legende is gekoppeld aan de kerstening van het Kievse Rijk, die in de periode rond het jaar duizend de meeste Slavische volkeren in Oost Europa verenigde. Kiev speelde een belangrijke rol in het kersteningsproces.

Vanaf 1991 zien we een andere verbazingwekkende zendingsgolf de Oekraïne binnenkomen die zich verder uitstrekt naar landen van de voormalige Sovjetunie en naar de uiteinden van de aarde. De ondergang van de onderdrukkende atheïstische Sovjetideologie in 1991 markeert het begin van een krachtige en publieke verkondiging van het evangelie en de stichting van evangelische kerken. In 1989 waren er ongeveer duizend evangelische kerken in de Oekraïne. Vandaag zijn er 8473 officieel geregistreerde evangelische kerken. De snelle kerkgroei in de Oekraïne is een belangrijke voorwaarde geweest voor de groei van de crossculturele zendingsbeweging vanuit de Oekraïne. Van een zendingsgebied wordt de Oekraïne steeds meer een zendend land.

Het is over het algemeen gebruikelijk om de Sovjetunie te beschuldigen van

strenge christenvervolging, het vernietigen van kerken, het marginaliseren en het gevangenzetten van gelovigen. Zeker, de zeventig jaren van communisme waren moeilijke tijden voor elke gelovige of hij nu evangelisch, orthodox of katholiek was. Maar zoals zo vaak in de geschiedenis heeft God

HET SOVJETSYSTEEM FUNCTIONEERT ZOALS DE PAX ROMANA

het veranderd in een mogelijkheid om zijn woord te brengen naar de nog niet bereikte volken. De *Pax Romana* zorgde, door haar gemeenschappelijke taal, cultuur en infrastructuur, voor een snelle verspreiding van het evangelie. Het Sovjetsysteem functioneert nu op de zelfde wijze. Een gemeenschappelijke geschiedenis, taal, cultuur en uitdagingen van voormalige Sovjetrepublieken zorgen nu voor goede mogelijkheden voor Oekraïense zendelingen. Oekraïners gebruiken deze mogelijkheden om de nog niet bereikte groepen in Centraal-Azië, een gebied waar nog weinig christenen wonen, te bereiken.

Het is belangrijk te beseffen dat de Oekraïense zending in een ontwikkelingsfase zit. Ik wil enkele factoren noemen die bijdragen aan de ontwikkeling van de crossculturele zending. Ten eerste: Er is nationale kerkgroei. Ten tweede: theologische seminaries en bijbelscholen hebben een zendingsvisie gebracht naar de kerken door de leiders te trainen. Ten derde: de meeste westerse zendelingen zijn de goede voorbeelden en rolmodellen geweest voor de Oekraïense kerken. Oekraïense zendelingen zijn betrokken in talrijke missionaire initiatieven in veel landen. Hieronder volgen kort twee voorbeelden van de Oekraïense zending vandaag.

CONTEXTUELE ZENDING NAAR EEN NOG NIET BEREIKTE BEVOLKINGSGROEP

Eén van de grootste voorbeelden van groeiende zendingsactiviteit van de Oekraïnse kerk is zending onder de Krim-Tartaren, een bevolkingsgroep die op het Krim-schiereiland in het zuiden van de Oekraïne woont. Krim-Tartaren zijn soeni moslims, die in 1989 naar de Oekraïne zijn teruggekeerd, nadat ze in 1946 door Stalin werden gedeporteerd. De Krim-Tartaren worden gezien als een nog niet bereikte bevolkingsgroep, omdat van de tweehonderdzeventigduizend Krim-Tartaren die in de Oekraïne verblijven er slechts honderd Jezus navolgen. De christelijke zending naar deze groep kan onderverdeeld worden in twee perioden en benaderingen. De eerste is de 'kom naar ons' benadering. Russisch sprekende kerken in de Krim verwachtten dat de Krim-Tartaren naar hun kerken zouden komen en Jezus Christus zouden aanbidden zoals Slavische mensen dat doen. Deze benadering bracht slechts enkele Krim-Tartaren naar de kerk. Zij assimileerden uiteindelijk met de Oekraïense cultuur en hebben de connectie met hun eigen etnische groep verloren. Voor de meerderheid van Krim-Tartaren was bijna alles wat ze zagen in Slavische kerken vreemd, niet relevant en vaak zelfs godslasterlijk. Sinds 2005 is een kleine groep van gediplomeerden en professoren van de *Ukrainian Evangelical Theological Seminary* gestart met het implementeren van een gecontextualiseerde methode van kerkstichting onder Krim-Tartaren. Gelovigen noemen zichzelf volgers of discipelen van Isa al-Masih (Arabisch voor Jezus Messias), een kerk wordt een gemeenschap genoemd, het aanbiddingsteam en de voorganger gebruiken nationale gebruiken en de Krim-Tartaarse taal wordt gebruikt naast het Russisch. Deze

OEKRAÏENSE ZENDELINGEN ZIJN BETROKKEN IN TALRIJKE MISSIONAIRE INITIATIEVEN

aanpak, die voor sommige Slaven verdacht is, heeft zijn effectiviteit laten zien. Een eerste Krim-Tartaarse kerk is geplant in Simferopol met vijf huisgroepen in de omliggende plaatsen.

HOLISTISCHE ZENDING IN CENTRAAL AZIË EN AFRIKA

Oekraïense zendelingen dienen in alle landen van Centraal-Azië, veel landen van Afrika, India, China, Nieuw Guinea, en onder Oekraïense migranten arbeiders en diaspora mensen in West-Europa. Zending in Centraal-Azië en in Afrika laat een ontwikkeling zien in de zendingsstrategie en methodologie van de evangelische kerk. Zending wordt nu gezien als holistische zending waarin woordverkondiging en sociale actie samengaan. In het begin ging zending alleen over woordverkondiging. Een goed voorbeeld van een integrale aanpak in zending is *Ternopil Missionairy Institute*. In 2013 zijn meer dan veertig Oekraïense zendelingen actief in de Islamitische republieken van Centraal-Azië en Afrika. Sociale projecten waar Oekraïense zendelingen bij betrokken zijn, zijn o.a. het bouwen van kindertehuizen, rehabilitatiecentra voor drugsverslaafden en programma's die mensenhandel adresseren, etc. Zulke projecten laten compassie zien, hebben invloed op de sociale problemen, die rechtstreeks gerelateerd zijn aan armoede en bieden waarschijnlijk de beste manier om het Evangelie te delen.

MOGELIJKHEDEN VOOR SAMENWERKING

Ik wil graag aangeven welke mogelijkheden er heden ten dage zijn om met de Oekraïense kerk en Oekraïense zending samen te werken. Ik zie drie mogelijkheden:

Het ondersteunen van missionaire trainingsscholen. Theologische seminaries en bijbelscholen hebben een prominente rol in de ontwikkeling van de Oekraïense zending. Er zijn tenminste drie redenen waarom het belangrijk is om hen te ondersteunen. Ten eerste: Door het trainen van voorgangers en pastors help je mee aan het vormgeven van de missiologie in de lokale kerken. Ten tweede: Deze instituten bieden relevante training voor interculturele zendelingen. Ten derde: Veel voorgangers en pastors van Centraal-Azië krijgen hun theologische training in de Oekraïense bijbelscholen en seminaries.

Het publiceren van missiologische hulpmiddelen. Voor verdere groei en ontwikkeling van de zending van de Oekraïense kerk is het bijzonder belangrijk dat er Bijbelse en relevante missiologische hulpmiddelen komen, die kunnen bijdragen aan een gezonde en zuivere holistische missiologie in de Oekraïense kerk. Helaas zijn er op dit moment maar een paar goede boeken beschikbaar in het Russisch.

Samenwerking in zending. Het tijdperk van zending van het westen naar de rest van de wereld is geschiedenis. Zending gaat van overal naar overal. Samenwerking tussen kerken van noord en zuid, west en oost kan synergie brengen in zending, mogelijkheden creëren en zorgen voor hulpmiddelen voor holistische zending wereldwijd.

Ds. Ivan Rusin werkt als rector aan de *Ukrainian Evangelical Theological Seminary*. Ivan heeft een Master in Theologie (Contextuele Missiologie) van Wales University. Hij is zeer betrokken bij zending onder moslims in Centraal-Azië en de Krim. Hij is tevens hoofd van de *Euro-Asian Diaspora Study Center* en *New Horizons Mission Organization*.